

วาทกรรมและอุดมการณ์ของผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายปราบปรามยาเสพติด

นายรภัฏ ทองสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาวาทวิทยา ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DISCOURSE AND IDEOLOGY OF
DEAL IN THE DRUG PREVENTION AND SUPPRESSION POLICIES

Mr. Rapas Tongswat

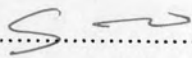
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Speech Communication
Department of Speech Communication and Performing Arts
Faculty of Communication Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2006
Copyright of Chulalongkorn University

491069

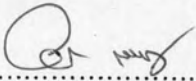
หัวข้อวิทยานิพนธ์   วาทกรรมและอุดมการณ์ของผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายปราบปราม
ยาเสพติด
โดย   นายรภัส ทองสวัสดิ์
สาขาวิชา   สาขาวิชา วาทวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา   รศ.ดร. อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท

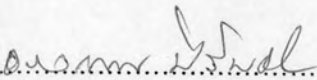

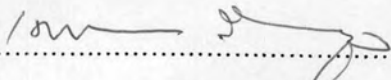
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ยุธา เบญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อวยพร ฟานิช)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เมตตา วิวัฒมนานุกุล)

นายรภัท ทองสวัสดิ์ : วาทกรรมและอุดมการณ์ของผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายปราบปรามยาเสพติด. (DISCOURSE AND IDEOLOGY OF DEAL IN THE DRUG PREVENTION AND SUPPRESSION POLICIES)

อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร.อรรวรรณ ปีลันธนโอบาท, 461 หน้า.

การศึกษาเรื่องวาทกรรมและอุดมการณ์ของผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายปราบปรามยาเสพติด มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาวาทศิลป์และอุดมการณ์และปฏิบัติการทางวาทกรรมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ รัฐบาล ฝ่ายค้าน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นักวิชาการ และสื่อมวลชน วิธีการศึกษาได้ใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วยการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์ปริบทและตัวบท โดยการศึกษาจากหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ ได้แก่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ข่าวสด และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ตั้งแต่วันที่ 1มกราคม 2456 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2546 รวมทั้งสิ้น 1,050 ชิ้น โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะข่าวที่มีการแสดงถึงวาทกรรมจำนวนทั้งสิ้น 101 ชิ้น

ผลการศึกษาพบว่า วาทกรรมที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์นโยบายปราบปรามยาเสพติด มีเรื่องของ อำนาจ อุดมการณ์ แต่ละกลุ่มผู้เกี่ยวข้องมีการใช้อำนาจในการโน้มน้าวใจโดยแสดงออกถึงอุดมการณ์ที่กลุ่มตนเองสังกัด โดยรัฐบาลเน้นการใช้อำนาจในลักษณะการให้คุณให้โทษ ในขณะที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประกอบกับอุดมการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ฝ่ายค้านมีการแสดงออกถึงอุดมการณ์ในการดำเนินนโยบายภายใต้กรอบของกฎหมาย ในขณะที่นักวิชาการมีการใช้อำนาจในการเป็นผู้รู้เพื่อผลักดันอุดมการณ์ของกลุ่มที่ตนสังกัดอยู่ และในกลุ่มสื่อมวลชนมีบทบาทในการเป็นทรัพยากรอันเป็นแหล่งอำนาจทางวาทกรรม

ภาควิชา วาทยุติยาและสื่อสารการแสดง
สาขาวิชา วาทยุติยา
ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิสิต.....*รภัท ทองสวัสดิ์*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*อ.อรรวรรณ ปีลันธนโอบาท*.....

4685107228 : MAJOR SPEECH COMMUNICATION

KEY WORD: DISCOURSE / IDEOLOGY / DRUG PREVENTION / POLITICAL SPEECH

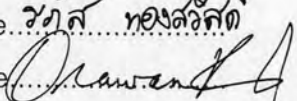
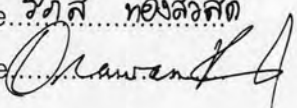
RAPAS TONGSAWAT : DISCOURSE AND IDEOLOGY OF DEAL IN THE DRUG
PREVENTION AND SUPPRESSION POLICIES.

THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF.ORAWAN PILUNOWAD, Ph.D., 461 pp.

The objectives of the thesis were to analyze the discourse and ideology in the newspapers of those involved in the deal of drug prevention and suppression policies comprising a) the Government b) the Opposition Party c) the National Right Commission d) the Scholars e) the Newspaper Columnists. The research methodology used was discourse analysis consisting of contextual analysis and textual analysis. The articles in the study were from 4 major newspapers: Thairath, Mathichon, Kaosod and Bangkokbiznews, ranging from 1 January 2003 to 30 April 2003 totaling 1,050 articles, and 101 samples were selected.

The results of the study showed that there were status, role, power, ideology, hegemony and gaining of interests engaged in drug prevention and subvention policy. Each party involved exerted its power to influence through its ideology; the government through its recording and punitive power, the National Right Commission through its civil right ideology, the Opposition Party through its legal framework while the academics and the mass media people argued from principles and discourse as human resource milestone.

Department Speech Communication and Performing Arts
Field of study Speech Communication
Academic year 2006

Student's signature... ...
Advisor's signature... ...

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ประสาทวิชาวาทกรรม ตลอดจนให้การสนับสนุนและเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดตลอดการทำวิทยานิพนธ์ จนงานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี หาก นิทเช่ มีผลต่อฟูโกต์เช่นไร อาจารย์คือแม่แบบของผมเช่นนั้น ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อรองศาสตราจารย์ อวยพร พานิช ประธานกรรมการ ผู้คอยเมตตาเอาใจใส่ลูกศิษย์ผลัดสุดท้ายคนนี้ไม่เคยเปลี่ยนแปลงนับตั้งแต่ก้าวเข้ามาศึกษา ณ สถาบันแห่งนี้ และรองศาสตราจารย์เมตตา วิวัฒนานุกูล กรรมการวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งได้กรุณาให้คำชี้แนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ช่วยแก้ไขปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน อันจะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้วิจัยเองและผู้สนใจท่านอื่น ๆ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดงทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้ ประสิทธิ์ประสาทวิชา รวมทั้งความเอาใจใส่ และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมาตั้งแต่วันแรกที่เข้ามาศึกษาจนกระทั่งวันสำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของคณะนิเทศศาสตร์ทุกท่านที่ได้อำนวยความสะดวกในทุกๆ ด้านเสมอมา ตั้งแต่ก้าวเท้าเข้ามาถึงคณะนิเทศศาสตร์

ขอขอบคุณคิว ผู้เป็นกำลังใจร่วมทุกข์ร่วมสุขโดยตลอดการศึกษา ขอขอบคุณน้องออย สำหรับคำแนะนำทางวิชาการดีๆที่เราไม่เคยเข้าใจ ขอขอบคุณบีอบบี้ ผู้เป็นแรงบันดาลใจให้กับเพื่อนๆเสมอ ขอขอบคุณไอ้ สำหรับน้ำใจในการช่วยการดำเนินงานวิจัย ขอขอบคุณน้องเยาว์ ผู้ร่วมฝ่าฟันจนถึงนาทีสุดท้าย และขอบคุณเพื่อนวาทวิทยาและสื่อสารการแสดงรุ่น 6 ทุกท่าน ในการร่วมกิจกรรมและละครเวทีดีๆที่ผ่านมา

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อคุณหญิงจันทนี และครอบครัวสันตะบุตรทุกท่าน ผู้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตเพื่อสังคมและผู้คอยโอกาส แก่ผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้อดทนเป็นกำลังใจให้การสนับสนุน และเป็นแบบอย่างแก่ผู้วิจัย ในการดำรงตนบนความซื่อสัตย์สุจริตตลอดอายุการรับราชการ พี่สือออน พี่ส้มโอและสมาชิกครอบครัวทุกคน ในการดูแล ให้การชี้แนะสั่งสอนน้องชายผู้นี้เสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	6
ปัญหาคำวิจัย.....	6
นิยามศัพท์.....	6
ขอบเขตการวิจัย	8
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเรื่องวาทกรรม (Discourse)	11
การวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis)	11
- แนวคิดเรื่องวาทกรรมของ Norman Fairclough.....	11
- แนวคิดเรื่องวาทกรรมของ Teun A. van Dijk.....	15
แนวคิดเรื่องกรอบวิเคราะห์วาทกรรมกับการเมือง.....	20
แนวคิดเรื่องข่าวในฐานะที่เป็นวาทกรรม (News as Discourse).....	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	26
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	214
รายการอ้างอิง.....	274
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	464